

stadig er en vigtig dynamo i det danske samfund, men jeg kan ikke løfte opgaven selv. Så tager vi hinanden i hånden, og ved fælles anstrengelser får vi så mulighed for at løfte den.

Den gamle produktudviklingslov har, som jeg sagde indledningsvis, tjent os godt, men bortset måske fra nogle enkelte hjørner i de forskellige sider i salen er der, så vidt jeg kan fornemme, forholdsvis bred tilslutning til de overordnede intentioner i den nye innovationslov.

Jeg skal kun sige her til sidst, at i den diskussion, der nu skal i gang i udvalget, vil vi bidrage til, at der kommer hurtige svar på de spørgsmål, der måtte være, og at der bliver en god politisk diskussion. Jeg har en ambition om, at en så vigtig lov for det vigtige erhverv, som der er tale om her, også skal hvile på et bredt fundament, og det tror jeg faktisk kan lade sig gøre efter det, der er blevet sagt her ved førstebehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 171: Forslag til lov om ændring af lov om hjemmesygeplejerskoordinering. (Indførelse af mulighed for privat hjemmesygepleje).

Af Ester Larsen (V) og Henriette Kjær (KF).
(Fremsat 25/1 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Carsten Koch):

Som mange her i Tinget sikkert har bemærket, er det tredje gang inden for godt 3 år, at forslaget om ændring af lov om hjemmesygeplejer-

skeordninger er på dagsordenen. Forskellen mellem det her fremsatte forslag og de tidligere er kun, at der er tale om et lovforslag, ellers er det fortsat indførelse af privat hjemmesygepleje, der lægges op til.

Venstre og De Konservative foreslår, at der skabes mulighed for, at kommunerne kan yde vederlagsfri hjemmesygepleje ved indgåelse af aftaler med privatansatte sygeplejersker. Formålet hermed skulle være at forbedre kvaliteten og effektivisere servicen. Jeg håber ikke, at Venstre og De Konservative dermed mener, at udviklingen af kvalitet og effektivitet i hjemmesygeplejen ikke er mulig, hvis sygeplejerskerne er ansat i kommunen, for så er de på et galt spor. Virkeligheden er jo, at kvalitetsudvikling og effektivisering af de offentlige sundhedsydelse i disse år er genstand for stor opmærksomhed overalt i sundhedsvæsenet, og det gælder naturligvis også hjemmesygeplejen.

Lad mig kort repetere, hvorfor regeringen stadig siger nej til en privatisering af hjemmesygeplejen. For det første er hjemmesygeplejerskerne i dag i mange tilfælde sygehusenes nære samarbejdspartnere og forlængede arm. Hjemmesygeplejen varetager i dag flere pleje- og behandlingsopgaver som følge af de sidste mange års omlægninger inden for sygehusvæsenet, og hjemmesygeplejen er derfor efter regeringens opfattelse et kerneområde inden for sundhedsvæsenet.

Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi holder os det for øje, ikke mindst set i sammenhæng med, at der i sundhedsvæsenet arbejdes ihærdigt på at sikre sammenhæng og kontinuitet i de enkelte patienters behandlingsforløb. Det indebærer bl.a., at når patienterne udskrives fra sygehus til efterbehandling i hjemmet, skal der være sammenhæng i behandlingen og i tilbudet til patienten. Koordinering af indsatsen for den enkelte patient er derfor særdeles vigtig, og det kan godt besværliggøres, hvis den ene instans er offentlig, og den anden er privat. Sagt på en anden måde: Hvorfor bryde de igangværende processer, som består i bestræbelser på at få bedre og mere sammenhængende patientforløb, op med en helt ny måde at organisere tingene på, som forslaget netop lægger op til?

Jeg vil også påpege, at der er nogle samfundsøkonomiske overvejelser, som ikke taler for, at man gennemfører den foreslåede privatisering. Der er jo en klar mangel på sygeplejersker, og konsekvensen af en øget privatisering af hjemmesygeplejen vil derfor helt klart blive

en øget konkurrence mellem det offentlige og det private med hensyn til at rekruttere disse sygeplejersker. Den situation kan medføre en stor risiko for, at lønniveauet på området vil blive presset i vejret, når der skal konkurreres om arbejdskraften, og resultatet kan blive øgede offentlige udgifter uden nødvendigvis flere behandlinger. Ud fra en sådan samfundsøkonomisk betragtning kan man ikke sige, at der er fornuft i at understøtte en sådan udvikling.

Regeringen finder alt i alt, at det at give adgang for kommunerne til at privatisere hjemmesygeplejen rejser en del alvorlige og svære problemstillinger, og det er baggrunden for, at regeringen ikke kan se, at der skulle være nogen særlig begrundelse for at støtte det fremsatte forslag.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Som ministeren allerede har sagt, er det tredje gang inden for 3 år, vi skal i gang med et ideologisk skoleridt om, hvorvidt hjemmesygeplejen skal udføres af sygeplejersker ansat i offentligt eller privat regi.

I Socialdemokratiet har vi svært ved at se, at der er fremkommet noget nyt i denne sag, der gør, at der er behov for en lovændring. Jeg har også svært ved at forstå, at Venstre og De Konservative, efter at to beslutningsforslag er blevet nedstemt, nu fremsætter et lovforslag, der sandsynligvis heller ikke kan skabes flertal for. Jeg vælger at opfatte forslaget som ren ideologi, ja, nærmest som et halvreligiøst drilleforslag, som har til formål at sætte skub i udliciteringsdebatten igen, og et sådant skoleridt ønsker vi ikke at deltage i. Vi har ingen eksempler på, at brugerne er utilfredse med den nuværende ordning, og vi mener fortsat, at ansvaret for og ansættelse af sygeplejersker til varetagelse af den personlige pleje hører hjemme i offentligt regi.

Jeg tror heller ikke, at en udlicitering af hjemmesygeplejen vil løse det problem, at der er for få sygeplejersker rundtomkring i landet. Der er ingen logik i at tilskynde til yderligere afgang af sygeplejersker fra det offentlige sundhedssystem, og jeg er også overbevist om, at en udlicitering vil føre til øget konkurrence om de få sygeplejersker, der er til rådighed, og herved give en øget risiko for, at lønniveauet presses op. Netop af den grund kan det undre mig, at der er kommuner, der ønsker at udlicitere hjemmesygeplejerskerne, når et øget lønpres automatisk vil medføre en udgiftstigning i

kommunerne. Det plejer faktisk at være det modsatte argument, kommunerne bruger, når de vil udlicitere, nemlig at spare penge.

Men det er faktisk ikke derfor, Socialdemokratiet ønsker at fastholde hjemmesygeplejerskerne i offentlig ansættelse. Vi mener, at hjemmesygeplejen er kerneområdet inden for sundhedsvæsenet. Det er tale om lægehenvist pleje, der i dag fungerer som hospitalernes forlængede arm ved udskrivelse af patienter til efterbehandling i hjemmet. Også tunge pleje- og behandlingsopgaver varetages i dag af hjemmesygeplejersker, og jeg mener, det kan blive vanskeligt at sikre patienterne et sammenhængende behandlingsforløb, hvis vi ikke fastholder, at personlig pleje skal foretages af sygeplejersker, der er ansat hos den kommune, som har ansvaret for både patienten og kvaliteten af den udførte plejeopgave.

Det handler også i høj grad om tryghed. Hjemmesygeplejersken er i en periode den vigtigste støtte for patienten, der befinder sig i en vanskelig restitutionsfase, og det sidste, patienten har brug for i en så sårbar situation, er en resultatløst sygeplejerske, der ikke har tid til at gå ind i et samarbejdsteam med læge og hjemmehjælp. Alene det, at patienter bliver spændt for et borgerligt ideologisk udliciteringsfelttog, skaber en usikkerhed, og det burde være argumentation og begrundelse nok for ikke at stemme for dette forslag. Socialdemokratiet kan i hvert fald ikke støtte forslaget.

Henning Grove (KF):

Da vores ordfører, fru Henriette Kjær, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne fremføre følgende:

Børsen skrev først på året en artikel, hvor den socialdemokratiske borgmester Anker Boye kraftigt kritiserede sundhedsministeren for at gøre livet unødvendig besværligt for kommunerne, når det gælder udlicitering af hjemmesygeplejen. Derfor regnede vi med, at tredje gang var lykkens gang, at der nu var en god chance, fordi Anker Boye jo er formand for Kommunernes Landsforening.

Han nævnte i artiklen, at han var træt af, at politikerne på Christiansborg sidder og blokerer, når kommunerne beder om at få ændret en lovgivning, så den passer bedre til den virkelighed, kommunerne befinder sig i, og det kan vi da ikke have siddende på os, vel? Derfor er det ganske naturligt, at vi ikke vil blokere for en smidig og tidssvarende lovgivning, og derfor

fremsetter vi nu dette lovforslag sammen med Venstre.

Vi har stillet et beslutningsforslag før, der er gået i samme retning, men for at gøre det lettere, laver vi denne gang et lovforslag, for så bliver det jo lettere for sundhedsministeren i det hele taget. Vi gør det også, fordi vi mener, at hvis vi tillader en udlicitering af hjemmesygeplejerskeordningen, viser erfaringerne fra andre lande, at politikerne faktisk får bedre føling med, hvad der sker. Den kommunale service bliver mere synlig for kommunalbestyrelsesmedlemmerne, de bliver mere bevidste om, hvilke tilbud det egentlig er, man giver de ældre. Når kommunen beslutter sig til at udlicitere et område, gennemgår man jo netop hele området for at se, om man udfører opgaven bedst muligt. På den måde kan man fange mange fejl og mangler i det tilbud, man giver medborgere, der har brug for hjemmesygeplejen. Opstår der fejl i systemet, er det lettere at rette op på dem igen, fordi der netop er kommet gennemsigtighed på området.

Noget helt afgørende for de grupper, der har brug for og behov for hjemmesygepleje, er, at der ikke hele tiden kommer nye personer og ser til dem. Det skaber tryghed, at det i videst muligt omfang er den samme person, der kommer i ens hjem. Erfaringen fra andre lande viser, at der er mindre gennemtræk af personale i den private del af hjemmesygeplejen end i den offentlige. Det synes jeg er et vigtigt kvalitetskrav at have for øje.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det er vigtigt, vi hele tiden udvikler og forbedrer de velfærdsydelser, vi tilbyder borgerne, men vi mener samtidig, at det skal ske under politisk kontrol. Det må og skal være politikerne, der fastsætter de overordnede mål og kvalitetskrav. Med mulighed for en udlicitering af hjemmesygeplejeordningen kan politikerne på ingen måde fralægge sig ansvaret for, at opgaven bliver udført tilfredsstillende og forsvarligt. Vi ser faktisk ofte, at når man først begynder at lave brugerundersøgelse på et område, der er udliciteret, så får kommunerne netop at vide, hvordan de bruger pengene bedst. En udlicitering er derfor med til at sætte spot på, om de ting, vi tilbyder, er gode nok for borgerne.

Vi støtter forslaget her og selvfølgelig også den socialdemokratiske borgmester, som har virkelig forstand på det her, og derfor lytter vi selvfølgelig meget til ham. Vi vil nemlig ikke være med til bare at opretholde stive systemer,

der ikke er til gavn for nogen. Vi tror i øvrigt, kommunerne fuldt ud er i stand til at varetage opgaven og selv finde ud af, om det private eller det offentlige er bedst for borgerne. Jeg tror også, at ministeren på lidt længere sigt vil tro på det kommunale selvstyre og derfor vil støtte forslaget her.

Kristen Touborg (SF):

Da SF's ordfører på området, fru Anni Svanholt, ikke har mulighed for at være til stede, har jeg lovet at give udtryk for SF's holdning til lovforslag nr. L 171:

Lovforslaget medfører, at kommunerne fremover kan udlicitere hjemmesygeplejen til private firmaer. Kommunerne vil fremover fortsat have ansvaret for kvaliteten i hjemmeplejen, men vil nu få muligheder for at overgive udførelsen til andre. Umiddelbart kunne man sige: Jo flere fleksible muligheder en kommune kan få, desto bedre løsninger og større kompetence til det kommunale selvstyre. Sådan kunne man umiddelbart sige.

Når SF, som ellers går ind for udbredt kommunalt selvstyre, alligevel går imod dette forslag, er det, fordi vi grundlæggende mener, at forebyggelse, behandling og pleje er opgaver, det offentlige skal varetage. Hvis det offentlige ikke er godt nok, må det se at blive det. Den basale omsorg for borgerne skal sikres og ikke styres og udføres af private virksomheder, hvis hovedformål er at skabe kapital. Det er og bliver en uskik efter vores opfattelse.

Hvis private firmaer skal kunne tjene penge på f.eks. hjemmesygepleje, så er det, fordi servicen enten bliver ringere, eller også bliver personalet presset voldsomt med risiko for nedslidning og sygdom. Så enkelt er det faktisk. Mange kommuner vil blive tvunget til at udlicitere, idet de økonomiske rammer, de får tildelt, er så stramme, at de reelt ingen valgmuligheder har. Med de udliciteringsregler, vi har i dag, som helt klart favoriserer de private virksomheder, har kommunerne meget få muligheder.

Helt praktisk vil forslaget få mange dårlige konsekvenser. Det vil betyde, at kommunerne vil få endnu sværere ved at rekruttere sygeplejersker, som allerede i dag er en mangelvare. Det vil også betyde, at kommunerne vil miste kvalificeret arbejdskraft, og uden den, hvordan skal kommunerne så fremover være i stand til at kontrollere, om opgaverne bliver udført ordentligt?

Inden for den sidste tid har der været mange sager, der viser, hvor svært det er for en kommune at have ressourcer til kontrolfunktionen. Det har endda været på områder, hvor det er væsentlig nemmere at kontrollere, nemlig sådan noget som hvor mange nullermænd der er, hvor højt græsset er osv. Det er væsentlig sværere at kontrollere omsorg og pleje. Det kræver i allerhøjeste grad kvalificeret, fagligt personale.

De personer, der er ansvarlige for behandling og pleje, skal være direkte forpligtet over for kommunen. Det giver borgerne den største retssikkerhed. Det giver endvidere de største muligheder for tværfagligt samarbejde og koordination i forbindelse med sygehusophold.

Den udvikling, dette lovforslag lægger op til, tager vi i SF afstand fra. Hvis kommunerne bliver tømt for fagligt personale, bliver det private selskaber, der i fremtiden både sætter dagsordenen og prisen, og hvis hovedparten af de kommunale opgaver udliciteres, udhules og afvikles det kommunale selvstyre i virkeligheden. Borgerne har ikke en chance for at følge med i, hvilken service de betaler for, og det virker altså ansvarsforflygtigende i forhold til de folkevalgte, som skal stå til ansvar for opgaver, de ikke umiddelbart har indflydelse på eller kan gribe ind over for.

Det her lovforslag er efter vores opfattelse endnu et eksempel på et ideologisk forslag fra Venstre og De Konservatives side. De vil privatisere for enhver pris.

Er der nogen, der er i tvivl, så vil jeg gerne gentage: SF er imod.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg ved ikke, om hr. Touborg ville forklare mig, hvordan det kan være, at der skulle være et større behov for hjemmesygeplejersker, hvis de er ansat i et privat firma, end hvis de er ansat i kommunen.

Det er kommunen, der har ansvaret for vederlagsfrit at stille en sygeplejerske til rådighed, det er kommunen, der visiterer. Hvordan kan ansættelsesforholdet spille ind på udbudet og behovet for sygeplejersker?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Som det vist fremgik af min ordførertale, så er jeg suppleant for vores ordfører på området, og jeg er helt overbevist om, at alle de spørgsmål,

som Venstre m.fl. måtte stille til området her, vil ordføreren besvare med største fornøjelse.

Birthe Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti har tidligere været medfor-slagsstiller på et beslutningsforslag af lignende karakter, og derfor kan vi godt i dag udtrykke en positiv holdning over for det foreliggende lovforslag.

Vi har ikke noget imod, at man skaber mulighed for at afprøve og benytte privatansatte sygeplejersker. Vi synes, det er godt, at man prøver nogle nye tiltag, og hvorfor skulle privatansatte ikke kunne løfte opgaverne i forbindelse med de behov for serviceydelser, som kommunerne står for at skulle løse?

Såfremt kvaliteten og effektiviteten samtidig forbedres, ja, så er meget nået, og vi vil under ingen omstændigheder være med til at svække den eksisterende hjemmesygeplejerskeordning over for brugerne. Vi tror dog på, at personale i private ordninger er ansvarlige mennesker, der kan løse omsorgs- og plejopgaverne på et kvalificeret niveau. Såfremt det ikke sker, skal enhver kommunalbestyrelse have mulighed for at hjemkalde en given opgave. Altså skal der udstikkes klare retningslinjer for, hvorledes opgaverne skal løses på et kvalificeret niveau.

Vi har faktisk allerede her i landet private iværksbureauer for sygeplejersker, så en lignende ordning, hvor en kommunalbestyrelse kan inddrage privatansatte hjemmesygeplejersker, er som sagt for os helt uproblematisk, blot, som jeg tidligere har pointeret, skal forholdene være i orden med hensyn til kvaliteten, plejen og økonomien. Det skal svare til, hvad en kommunalbestyrelse anser for en forsvarligt løst opgave.

Som sagt: Dansk Folkeparti har ikke noget imod at prøve nye veje i fremtidens hjemmesygepleje, men selvfølgelig igen til gavn og glæde for brugerne, så vi vil gå positivt ind i den udvalgsbehandling, der fortløbende kommer.

Annie Lunde Hansen (CD):

Da CD's ordfører, fru Yvonne Herløv Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg fremlægge følgende for hende:

For CD er samspil mellem det offentlige og den private sektor noget helt naturligt, og vi ser det kun som noget positivt, når private foretægter kan udføre opgaver for det offentlige. Det gælder også inden for hjemmesygeplejen, vel at mærke på det vilkår, at det er det offent-

lige, der har det overordnede ansvar, og som både opstiller kvalitetskrav og kontrollerer, at den service, der leveres, lever op til de aftaler, man har indgået.

Hvis disse grundvilkår bliver overholdt, ser CD ikke noget til hinder for, at kommunerne også kan vælge at lade privatansatte sygeplejersker udføre den vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvi- sning. Selve ordningen med gratis hjemmesygepleje skal der selvfølgelig ikke ændres ved.

I sidste folketingssamling var CD medfor- slagsstiller på et lignede beslutningsforslag, der var en genfremsættelse fra 1996. De to forslag drejede sig dog kun om en forsøgsordning. Ved førstebehandlingen i 1998 omtalte CD's ordfører den meget stærke faglige kodeks, som netop sygeplejerskerne har, og som næsten udgør en slags kvalitetsgaranti for det arbejde, de udfører. Sygeplejersker går ikke på kompromis, så kvaliteten behøver ingen være nervøs for. Det vil jeg gerne gentage her i dag, og jeg kan hermed give CD's støtte til lovforslaget.

Morten Helveg Petersen (RV):

I Det Radikale Venstre har vi principielt ikke noget imod, at private virksomheder udfører opgaver for det offentlige. Når kontrol, ansvar og kvalitet er defineret, og det politiske ansvar er placeret, jamen så har vi ikke noget principielt imod det, og det sker også i dag på en lang række områder.

Men vi må erkende på det her område, at der er praktiske problemer ved at give private hjemmesygeplejersker mulighed for at udføre opgaverne, og det er primært løndannelsen, jeg tænker på. Ved at åbne for privatansatte også i hjemmesygeplejen risikerer vi, at der skabes et utilsigtet lønpres.

Med den mangel på sygeplejersker, der for øjeblikket eksisterer, risikerer vi, at potentielle gevinster bliver ædt op af lønstigninger i stedet for at komme den enkelte patient til gode, og det er baggrunden for, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører på området, hr. Frank Aaen, ikke kan være til stede, vil jeg sige noget om Enhedslistens holdning til lovforslaget:

Forslaget går ud på at udvide mulighederne for at udlicitere omsorgen for mennesker, der har brug for hjælp. Ikke mindst på ældreområdet har tilhængerne af udlicitering, lige fra

SF-borgmesteren i Vejle til Venstreborgmestrene i Nordsjælland, ønsket flere muligheder for at udbyde opgaverne, herunder kunne udbyde både hjemmehjælp og hjemmesygepleje. Det er vi imod, og vi synes slet ikke, at omsorg og hjælp til syge og ældre skal laves om i overens- stemmelse med regeringens politik om samlede erhvervsfremmeinitiativer, som det siges i be- mærkningerne til forslaget.

Vores afvisning af forslaget skal dog ikke forstås som en tilkendegivelse af, at der ikke kan være brug for forbedringer af omsorgen for ældre og syge, tværtimod. Der er mange steder brug for flere hænder og en anden organisering af arbejdet, og ikke mindst af hensyn til det sidste – en bedre organisering af den offentlige hjælp til mennesker, der har brug for hjælp – er det her forslag præcis den forkerte vej at gå. Der er brug for en langt højere grad af helheds- orientering i den hjælp, der ydes, der er brug for, at man hurtigt og smidigt kan tilpasse hjælpen til det konkrete behov, herunder fleksibelt at kunne trække på alle offentlige tilbud.

Når en del af hjælpen privatiseres, bliver der sat mure ned igennem de samlede tilbud til borgerne, og hele tiden vil det privatiserede sel- skab holde fast i flest mulige opgaver – sådan er privat foretagsomhed jo – og dermed mod- arbejde den fleksibilitet og helhed, der kan være i en veldrevet kommune, hvor det altid er be- hovedet og mennesket, der står i centrum, og ikke aktionærhensyn om at tjene penge, som det er efter markedøkonomiens principper i et vel- drevet privat firma.

Derfor er vi altså imod forslaget; det går den gale vej.

Tove Videbæk (KRF):

Da jeg læste dette lovforslag, skrev jeg med det samme spontant på det: Ja, selvfølgelig. Lovfor- slaget vil nemlig give ældre medborgere større indflydelse på og selvbestemmelse over den pleje, som de har fået henvisning til af en læge.

Når ældre får større valgfrihed vedrørende plejen, vil det mindske den følelse af klient- gørelse og afmagt, som mange ældre føler i dag, og de vil i mindre grad føle sig som brikker, der skal passes ind i budgetrammer eller arbejds- skemaer, og som sociale myndigheder kan flyt- te rundt på efter forgodtbefindende. Respekt ville være et godt nøglebegreb i denne ældre- pleje.

Ældre er bl.a. elskede bedsteforældre, men- nesker, der fortjener en langt mere respektfuld

behandling end den, vi p.t. tilbyder dem, mennesker, der bliver taget alvorligt, hvis følelser og meninger bliver taget seriøst, og som bliver taget med på råd.

Dette forslag vil gøre det muligt for ældre at vælge en hjemmesygeplejerske, som de måske kender, og som måske endda har samme livsholdning, som de selv har, og som er den samme, der kommer gang på gang.

Forslaget går ud på, at patienten får lægehenvisning til vederlagsfri hjemmesygepleje. Herefter kan klienten selv vælge mellem den offentligt ansatte hjemmesygeplejerske og en privat ansat.

Kommunen skal naturligvis indgå aftalen eller kontrakten med sygeplejersken, og kommunen har i hele forløbet ansvaret, og kommunen skal løbende føre kontrol med, at borgerne får den service, de har krav på i denne forbindelse. Så den foreslåede ordning vil også medføre en adskillelse mellem den, der udfører jobbet, og den, der er kontrolinstans.

Så forslaget, som det ligger her, kan Kristeligt Folkeparti fuldt ud gå ind for.

Tom Behnke (FRI):

Frihed 2000 støtter ligeledes lovforslaget.

Vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at hjemmesygepleje er en ydelse, som skal stilles til rådighed og sørges for af det offentlige. Men det skal ikke nødvendigvis være sådan, at den enkelte hjemmesygeplejerske er offentligt ansat; vedkommende kan lige så godt være privat ansat eller selvstændig erhvervsdrivende. Det, der er det vigtige for os, er, at man sørger for, at det er kommunen i samarbejde med lægen, der visiterer dertil, hvis behovet er til stede. Og hvis behovet er til stede, bør der være et frit valg for modtageren til at afgøre, hvem man ønsker skal udføre ydelsen for én, og at det er det offentlige, der finansierer det.

Det er klart, at der selvfølgelig også bør ligge en ramme for, hvad det beløb så er, men det er vel ikke anderledes end på så mange andre områder, vi kender inden for den sociale lovgivning omkring hjælpemidler: Dét fastsætter man et beløb, som kommunen ville kunne levere ydelsen til, og det samme beløb er så det, der parallelt går over, hvis man ønsker en anden leverandør. Og på samme måde må det også kunne lade sig gøre med det nærværende forslag.

Men som sagt støtter Frihed 2000 forslaget.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Ester Larsen.

Ester Larsen (V):

Det er jo korrekt, som det allerede har været bemærket herfra, at debatten om hjemmesygeplejerskers ansættelsesforhold ikke er ganske ny. Vi har behandlet beslutningsforslag to gange tidligere, i samlingerne 1996-97 og 1998-99.

Og som det også er blevet bemærket, har vi ændret forslaget til et lovforslag. Det har vi gjort, fordi vi mener, at nu trænger der sig en løsning på med meget større kraft end før. Og det er jo en opfattelse, som vi deler med KL. KL har anmodet regeringen om, at kommunerne får lejlighed til at udlicitere opgaverne inden for hjemmesygeplejen.

Og vi har med tilfredshed noteret os en opblødning i regeringens tidligere meget afvisende holdning, i hvert fald en opblødning i forhold til KL's besvarelse. For i svaret til KL lyder det, at regeringen overvejer forslaget, og at ministeren også vil drøfte eventuelle initiativer med Folketingets partier, og det er så det, vi stiller op til her. Men jeg må nok sige, at det er skuffende at konstatere, at det svar til KL var fuldstændig utroværdigt; der er ikke den mindste antydning af interesse for at være imødekommende og drøfte forslagets indhold. Det har været en stor skuffelse.

Venstre vil meget gerne være med til at fjerne de barrierer, som i dag formodes at findes i lovgivningen om hjemmesygeplejersker. Vi vil meget gerne give kommunerne en mulighed for at løse deres opgave på mere end én vis. Vi vil gerne, at kommunerne skal have uhindret adgang til at udnytte mulighederne i samspillet mellem den private og den offentlige sektor.

Efterhånden som flere og flere kommuner inddrager private virksomheder i løsningen af deres serviceopgaver, ja, så bliver det jo mere og mere iøjnespringende, at det er uhensigtsmæssigt, hvis hjemmesygeplejersker udelukkende er kommunalt ansatte. Det giver mulighed for en meget mere fleksibel og integreret arbejdstilrettelæggelse, når der er tale om én og ikke flere arbejdsgivere for det personale, som giver den personlige pleje og sygepleje. Koordinationen bliver vanskeliggjort, og det var et synspunkt, som ministeren også var inde på, men hvis et privat firma løser en opgave, er det hensigtsmæssigt, at man kan ansætte sygeplejersken i samme organisation.

Vi ser i dag, hvordan flere og flere kommuner går nye veje og tilbyder frit valg mellem offentlig og privat hjemmehjælp, og det har faktisk ført til nogle meget spændende fornyelser, f.eks. i Greve Kommune. Her indførte man frit valg mellem kommunal og privat hjælp i september sidste år, og man har fulgt det op med en tilfredshedsundersøgelse, og den viser klart, at den private hjemmehjælp scorer markant højere end den kommunale.

Det positive ved undersøgelsen er imidlertid kommunens reaktion. Undersøgelsen giver nogle klare indikationer af, at man i den kommunale hjemmehjælp kan gøre det bedre, er kommunens kommentar. Så udliciteringen har præcist opfyldt sit formål: at konkurrencen om opgaverne får alle til at strenge sig mere an og gøre sig mere umage.

Men det er meget vigtigt for os i Venstre at understrege det meget væsentlige princip, at det fortsat skal være kommunerne, der står for visitering af den vederlagsfrie sygepleje. Det er kommunen, der har det overordnede ansvar, og det er kommunen, der skal føre tilsynet med, at borgerne så får den service, som de har krav på.

Nu er der så imidlertid sat spørgsmålstejn ved, om den gældende hjemmesygeplejerskelov reelt forhindrer en kommune i at udlicitere hjemmesygeplejen. Græsted-Gilleleje Kommune mener, at der på grundlag af en juridisk udrådning ikke er holdepunkter for at anse udlicitering af den faktiske hjemmesygepleje for retsstridig.

Hermed har man så rejst en juridisk diskussion om, hvorvidt ministeriets fortolkning har været holdbar. Det er selvfølgelig en meget interessant diskussion, men det var jo nemmere at skære igennem den og se at få loven gjort så præcis, at man kan imødekomme de ønsker, der er fra kommunal side om at kunne ansætte i privat regi.

Vi har oplevet en modernisering af bilstandsloven, da den blev afløst af serviceloven. Her blev der indført en klar hjemmel til udlicitering af hjemmehjælpen. Og nu mangler vi så den tilsvarende modernisering af loven om hjemmesygeplejersker.

Der var engang her i salen i 1996, hvor statsministeren udtalte: »Når det gælder opgaver som hjemmehjælpens personlige pleje, har jeg den opfattelse, at den enkelte borger, den syge eller svagelige ældre, føler sig mest tryk ved, at det er den samme offentligt ansatte person, som

hver gang yder den nødvendige personlige pleje.«

Det synspunkt har serviceloven overhalet. Det måtte nu også være svært at fastholde, hvis man ønskede det, for vi har jo lige set, hvordan offentlig drift af et plejehjem ikke i sig selv er nogen garanti for omsorgsfuld indsats og rettidigt bleskift.

Jeg vil gerne understrege, at Venstre med dette forslag på ingen måde retter kritik af den indsats, der gøres inden for hjemmesygeplejen her i landet, og hjemmesygeplejen både kan og skal selvfølgelig også udvikles i kommunalt regi.

Vi er så heldige her i landet, at vi har et meget højt niveau, et højt fagligt niveau og et højt menneskeligt niveau, på det her felt, men sygeplejerskernes kompetence og kvalifikationer er jo aldeles uafhængige af ansættelsesforhold. Der ydes et stort og dygtigt arbejde af sygeplejersker ansat hos praktiserende læger, hos speciallæger og som vikarer i private bureauer, og jeg forstår ikke den meget udtalte bekymring om lønpres. Jeg synes, det var et meget mikroskopisk argument, den radikale ordfører havde at skjule sig bag. Jeg har ikke oplevet, at sygeplejersker, der er ansat hos praktiserende læger og praktiserende speciallæger, repræsenterer nogen form for løntryk her i landet.

Ansaret for kvaliteten skal som nævnt fortsat ligge hos kommunen. Det, vi ønsker, er en valgfrihed for kommunen, så man kan tilrettelægge sit arbejde på den mest smidige måde.

Og så har vi noteret os, at Udliciteringsrådet for nylig har offentliggjort en undersøgelse, som viser, at ministerierne slet ikke lever op til den udbudspligt, der findes i Finansministeriets udbudscirkulære. Undersøgelsen indeholder en lang række konklusioner, hvor man peger på, at stat, amter og kommuner bør stimulere dannelsen af nye markeder.

Når det nu kniber så gevaldigt for forskellige ministerier selv at efterleve udbudscirkulæret, skulle man egentlig synes, at det ville være oplagt, at regeringen ville arbejde positivt for at fjerne de barrierer, der eksisterer for, at kommuner kan skabe sammenhæng og fleksibilitet i de frit valg-tilbud, der stilles til rådighed for borgerne.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Nu kunne vi overveje at holde en middagspause, men jeg tror, vi tager den næste sag på dagsordenen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 69:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for Folketinget. (Frist for vedtagelse af lovforslag).

Af Jes Lunde (SF) m.fl.

(Fremsat 19/1 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

SF's forslag rejser en nødvendig og rigtig diskussion om, hvorledes vi sikrer, at lovkvaliteten og måden, vi behandler lovforslag på, og grundigheden, vi gør det med, er i orden i alle situationer.

Og jeg kan på Socialdemokratiets vegne sige, at vi er enige i, at der er et problem omkring forhandlingerne om finansloven og de også ofte omfattende lovforslag, der følger i kølvandet på en eller flere finanslovaftaler. Det er ikke forsvareligt, at det foregår på den måde, og vi medvirker gerne til en fornuftig debat, også i Udvalget for Forretningsordenen, om hvordan vi kan forbedre det.

Vi er ikke i udgangspunktet indstillede på, at vi gør det via en konkret tidsfrist. Vi har visse steder fastlagt tidsfrister. De har, sådan som jeg erindrer dem, været indrettet efter regeringens evne til at svare i tide på spørgsmål, f.eks. stillet i Folketinget.

Her er sagen lidt mere kompliceret, for her er det ikke udelukkende regeringen, der skal leve op til forventningerne om at sikre en god lovbehandling; her er det også en kombination af

forskellige partiers forventninger og ønsker, der skal gå op, og det har alle jo mere eller mindre i den her sag erfaring for hvorledes går for sig. Så derfor er vi ikke indstillede på tidsfristen og kunne måske også være bange for, at det fik den effekt, at det ville udløse flere behov for dispensationer.

Derimod kunne det være en idé, om vi lidt mere nærgående drøftede, om det kunne lade sig gøre at rykke afslutningen af finanslovforhandlingerne frem, sådan at vi af den grund, på den måde får f.eks. op til 14 dage mere til at gennemføre den lovgivning, som følger af finanslovaftalerne. Det skulle så i givet fald være noget, alle partier ville bidrage til og dermed også sikre både regeringen og partierne mulighed for at behandle følgelovgivningen ud fra de intentioner, som SF har, og som vi, som jeg nævnte, er enige i.

Så vi ser frem til, at den dagsorden, SF har sat her, får en konstruktiv diskussion i Udvalget for Forretningsordenen til følge, og at vi rent faktisk rykker i virkeligheden og ikke kun formelt.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Den problemstilling, der rejses med SF's forslag, er jo ikke ny, og derfor synes jeg, at afvisningen af et forslag om at sætte nogle regler i en forretningsorden lugter lidt, for den typer aftaler kunne vi have indgået i går og i forgårs og dagen før og for 1 år siden. Der er ikke noget nyt i det. Alle partier er enige om, at det går vældig dårligt. Man synes, det går lidt dårligere, når det er de andre, der gør det, selvfølgelig. Men hvad er årsagen til at afvise, at man laver en eller anden form for forretningsordenspræcisering af, at det her vil vi gerne tvinge os selv til ikke at gøre?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

F.eks. kunne det være frygten for, at vi så fik en kamp om dispensationer i større og større omfang. Men frem for alt tror vi grundlæggende, at det handler om, at vi selv forpligter os som partier, og at regeringen forpligter sig til at gøre sit arbejde færdigt noget før. Så det er dybest set den vej, vi ønsker at gå.

Men jeg synes ikke, at jeg i mit ordførerindlæg fuldstændig afviste en diskussion om, hvordan vi griber det her an. Jeg ønskede faktisk at sige, at vi er åbne over for at få løst pro-